Ն. 4175 1904 ՕԳՈՍՏՈՍ 25/7 ՇԱԲԱԹ. ՉԱՐՇԱՆԴԻՀ 21 թնձի սեպտ. 26 ՃԷՄԱԶԻԼԱԽԻՐ 1322 — 25 ՕԳՈՍՏՈՍ 1320

ՄԵՋՄՈՒԱ-Ի-ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաքթատա իկի տէքա եանի ՉԱՐՇԱՆԴԻՀ վէ ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ կիւնլէրի նէշր օլունուր։

ՆԻՒՍԽԷՍԻ 30 ԲԱՐԱ.

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպօլ իչին սէնէլիկի 60 ղր., = 6 այլըղը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85 = 6 Այլըղը 45 ղր. տբր։ = Մէմալիքի էճնէպիէ իչին սէնէլիկի 20 ֆր. տբր։ = Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտտիր։ = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բարա տբր։ = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = 1ինճի սահիֆէնին սբրասը 5, Հնճի վէ Յիւնճիւ սահիֆէլէրին հէր սբրասը 3, վէ 4իւնճիւ սահիֆէնին պէհէր սբրասը 1 ղր. տուր։ = Զօգ տէֆա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

Ղազէթայա միւթէալիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։ = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ Ն. 65։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Բ.

Տոհմային ծէսերու պահպանութեան խնդրին չափ և թերեւս անկէ ալ աւելի կարեւոր խնդիրը հետեւեալն է.

Քանի որ զատ հասարակութիւն մը կը կազմենք, քանի որ եկեղեցական առանձին Նուիրապետութիւն մ'ունինք և քանի որ առանձնայատուկ ծէսերով կը կատարենք կրօնական պաշտամունքները, ինքնին կը հետեւի որ յարմար և նամանաւանդ կարեւոր է ունենալ մեզի սեպհական եկեղեցական կարգ-կանոններ կամ լաւ եւս ըսեմ եկեղեցական տոհմային կանոնագիրք մը, որուն անունով և ճոխութեամբը կարենայինք խօսիլ և վարուիլ չատ մը եկեղեցական խնդիրներու և գործերու մէջ։

Բայց ո՞ւր եմ, ի՞նչ կ'ըսեմ. ի՞նչ ըսել է եկեղեցական սեպհական կարգ-կանոններ, եկեղեցական տոհմային կանոնագիրք։ Ասոնք հանելուկներ են կարգ մը եկեղեցականներու համար որոնք անկախօրէն մտածելու կամ կարողութիւն և կամ համարձակութիւնչունենալնուն համար, գրեթէ ամէն սորվածնուն և տեսածնուն անխիր կը հետեւին, առանց կասկած մ'ունենալու թերեւս թէ իրենք կրնան ուրիշ տեսակ ընթանալ, որով չատ անգամ թէ՛ զիրենք և թէ՛ ժողովուրդը կը ձգեն այնպիսի պարտականութիւններու տակ, որոնց պարտական չեն կամ գոնէ կրնային չըլլալ։ Սակայն այսպէս չեն ուրիշ կարգ մը քահանաներ, որոնք անկախ և ոչ-հետեւակ մտքի տէր են։ Շիտակ է որ ասոնք ալ ստիպուած՝ գրեթէ միեւնոյն ընթացքի կը հետեւին. բայց ներքին պայքար մը միշտ զիրենք կը չարչրկէ, որով իրենց կաչկանդուելու անտրամադիր միտքերը մերթ ընդ մերթ կ'ըմբոստանան և հասարակաց չաւղէն կը շեղին տեսակ մը գայթակղութիւն սփռելով չորս դին։ Բայց անկեղծ ըլլալու համար հարկ է ըսել որ ոչ ասոնք և ոչ ալ անոնք յանցանք մը չունին. պատճառն ալ յայտնի է։

Ուստի ամէն անպատեհութեան, ամէն վարանումի և ծայրայեղութեան առաջքը առնելու միակ միջոցն է քահանաներու ձեռքը տալ եկեղեցական կանոնագիրք մը որ հնախօսերէն և գիտնականօրէն խմբագրուած ու յօրինուած ըլլայ, ամբողջովին կրելով արեւելեան նկարագիր, տոհմային դրոշմ։

Ստոյգ է որ ունինք ժողով մը որ նոյն նպատակաւ գումարուեցաւ երջանկայիշատակ Աղաբեանի օրով, սակայն այսօր անիկա ոչ հաստատուեցաւ և ոչ ալ հրատարակուեցաւ, և եթէ հաստատուի ալ կարծեմ թէ չատերու փափաքին և ճաշակին գոհացում չպիտի տայ, որովհետեւ ինչպէս իրազեկները կ'ըսեն, նախ որ անոր նիւթերը ըստ բաւականի չուսումնասիրուեցան, և երկրորդ՝ անոր բազմաթիւ մասերը թարգմանութիւն են և հետեւողութիւն, որ մեր տոհմային եկեղեցական նկարագրին վրայ խոր ազդեցութիւն գործելուն համար միշտ տհաճելի է։

Ուստի ամէն պարագայի մէջ եկեղեցական տոհմային կանոնագրքի մը պակասը զգալի պիտի մնայ։

Խօսքս չաւարտած կը փափաքիմ անցողաբար չօշափել խնդիր մ'ալ, որ մեր տոհմային ծէսերը համառօտելու, և յարդարելու չուրջը կը դառնայ։ Ուրեմն Հայ, եկեղեցւոյ երկու մասերուն ալ կը վերաբերի։

Մեր տոհմային ծէսերը իրենց արդի վիճակին մէջ կը նմանին հոյակապ հին շէնքի մը որ դարերու ընթացքին մէջ ընդունած ըլլայ ոչ միայն համանման և միօրինակ բազմաթիւ այնպիսի զարդեր ու ձեւեր— որոնք հակառակ չատ գեղեցիկ ըլլալնուն, իրենց յաճախութեամբ ու սովորականութեամբը իրենց գեղեցկութենէն բան մը կը կորսնցնեն և անախորժութիւն կ'առնեն— այլ նաեւ աւելորդ, անյարմար և նոյն իսկ անճաշակ զարդարանքներ ու յաւելումներ, որոնց ներկայութիւնը նոյն շէնքին փառաւորութիւնը կը նսեմացնէ. իսկ անհետացումը կրնայ ցայտուն կերպով ի վեր հանել անոր վտելուչ պարզութիւնը, գեղեցկութիւնը, վսեմութիւնն ու յարգը։

Արդարեւ այս է մեր ծէսերուն վիճակը և անոնց համար նմանօրինակ ձեռնարկ մը կրնայ նոյն արդիւնքը յառաջ բերել։ Արդէն այսպիսի դիտողութիւններ ու առաջարկներ եղած են մեր և մեր ազգակից եղբայրներուն կողմէ, առանձինն թէ հրապարակաւ և չիտակը խօսելով գեղեցկագիտութենէ զատ ներկայ ժամանակին ճաշակը և պարագայներն ալ ծիսական այսպիսի եկեղեցական յարդարում մը կը պահանջեն։

ՆԱՀԱՊԵՏ

ՄՈՒՇ

Տարի մըն է գրեթէ որ մեր Արհ. Եպիսկոպոսը բացակայ է իր թեմէն, թեմ մը որ այս տասնեակ մը տարիներու մէջ երջանիկ առարկան եղած է Նորին Արհիապատուութեան բազմազան խնամքներուն և անձնուէր զոհողութեանց։

Տեղւոյս ժողովրդեան մեծամասնութեան փափագին գոհացում մը տալու համար՝ կուգանք և անհրաժեշտ պարտք կը զգանք այս անգամ հրապարակաւ յայտնել մեր երախտագիտութիւնը մեր բազմարդիւն Արհի. Եպիսկոպոսին, որուն ներկայութիւնը միշտ սիրելի և ուրախալի է ամենուս, և որուն բացակայութիւնը տխուր դատարկ մըն է որ կը թողու մեր չորս դին։

Աւելորդ պիտի ըլլար ըսել թէ Մշոյ Կաթողիկէ ժողովուրդը այսօր անձնուէր սիրով մը կը սիրէ Ներսէս Գերապայծառը, և ճանչցած է Նորին Արհիութեան մէջ անձնաւորութիւն մը բարի, զթած, աղքատասէր, չինող և իր հոգեւոր իշխանութեան տակ գտնուող ժողովրդեան ընդհանուր բարօրութեան համար անձնուէր աշխատող։

Ուսման ու դաստիարակութեան ծաւալովը պապակող այս տեղի Հայ-Կաթողիկէ հասարակութիւնը՝ միայն Ներսէս Գերապայծառի մը նման լուսաւորեալ, յարաջադիմասէր, կրթասէր և բարեացակամ Առաջնորդի մը շնորհիւ կրնար այս օրուան կրթական բաւական մխիթարիչ վիճակին հասնիլ։

Քաղաքին մէջ բացուած Մխիթարեանց առաջնակարգ վարժարան մը, ուր բարձը ծրագիրով կը կրթուին 200է աւելի տղաքներ, գեղերու մէջ կառուցուած դըպրոցական ընդարձակ շէնքերը, փլած-փըլփլած շէնքերու տեղ՝ շէնք-շնորք եկեղեցիներ, փոխան ժամկոչի ձայնին՝ զանգակներու քաղցր զողանջիւնը՝ միակ և միակ Ներսէս Գերապայծառի ջանուց և ճգանց արդիւնքն են գովելի։

Եկեղեցւոյ օրինաց և արարողութեանց բարւոք գործադրութեանը նախանձախնդիր և արթուն հսկող, եկեղեցականներու հաւատարիմ պաշտօնավարութեան և անբասիր վարուց փափագող և ոչխատող, ժողովրդեան մէջ բարոյական կեանքը, Աստուածպաշտութեան վախը, կրօնքի սէրը, ուսման գաղափարը ներմուծելու համար անխոնջ քարոզող, անդադար տչխատող, մտածող, հոգացող և խրատող Ներսէս Գերապայծառը՝ Տիպար Եկեղեցական և անղուգական բարի հայր մըն է, իր հօտին անձնուէր երախտագիտութեան և սիրոյն արժանի։ Գիտէ պարագային համեմատ սիրել և պատժել, յանդիմանել և խրատել, մխիթարել և ներել։ Առաջին վայրկեանին արդար բարկութիւն մը զինքը որչափ պատկառելի կը դարձնէ, երկրորդ վայրկեանին որչափ բարի, հեզահամբոյր և ներող հայր մըն է որ յերեւան կուգայ, ժպիտը երեսին ամենուն մատչելի, ամենուն սիրելի։ Աղքատին պաշտպան, հարուստն ու աղքատը իր քովը մէկ են. երբէք խտիր չի դներ իր ժողովրդեան մէջ. ատեցող եսապաշտ չահամոլութեան, ջատագովող և օրհնող եկեղեցւոյ, դպրոցի պայծառութեան համար սիրտ, ըզգացում ունեցողին։

Իմ անկարողութեանս չէ մնացեր արժանաւորներքողներ կարդալ կեանքիններսէս Գերապայծառի պէս Անձնաւորութեան մը որ մաքուր խիղճի, մաքուր և անբասիր եկեղեցականի, հասուն և կչռող միտքի, աղքատասէր և ժողովրդասէր նկարագրի, համբերութեան և խոնարհութեան օրինակները միանգամ կը ներկայացնէ իր էութեանը մէջ։ Իմ խակ գրչիս գործը չէ ի վեր հանել բարեմասնութիւններն անոր՝ որ ուր որ գնացեր է, հոն քաղցր յիշատակներ թողուցեր է, հոն, իր վրայ հիացող միտքեր, և իրեն համար երախտապարտ և անձնուէր սիրտեր կրցեր է շահիլ իր յանկուցիչ և հաղուագիւտ բարեմասնութիւններովը։

Մշոյ Կաթողիկեայ ժողովուրդը, այս օր, առանց բացառութեան կը սպասէ անհամբեր և կը փափագի տեսնել բարեաւ վերադառնալ իր Եպիսկոպոսին այն եռանդեամբ, որով կը սիրէ զայն անկեղծօրէն։

Ի վերջ բանիս կը համարձակիմ յայտարարել թէ նոյն Մշոյ Կաթողիկէ ժողովուրդը ծնրադիր կուգայ իր շնորհաւորական ամենախոնարհ մաղթանքներն և համբոյրներն սփռել արժանընտիր Գերերջանիկ Կաթողիկոսին երանաւէտ Աթոռոյն առջեւ, և, խնդրել Նորին Երանութենէն որ յանուն տեղւոյս աղքատ ժողովրդեան և յանուն աղքատ անչա՛փ մանկտեաց, բարեհաճի հայրագութ ակնարկ մըն ալ դարձնել այս թեմին վրայ, որ դեռ չատ մը կրթական կարօտութիւններ ունի, զորոնք հոգալու համար Ներսէս Գերապայծառի փափագներն կրնան արդիւնաւորուիլ միայն և միայն Հոգեւոր Գերագոյն իշխանութեանց և Բարեսիրտ Անձնաւորութեանց բարեգործական և երկնապսակ աջակցութեամբը։

ՄՇԵՑԻ

Մուշ, 4 Օգոստոս 1904

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ՃԱՊՈՆԻԱ

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷԻ ՀԱԶԸՐԻԷ.— Պու մուհարէպէ հազգընտա թէլէկրաֆլա ալընան խապէրլէր իւզէրինէ Էվրօբա զազէթալը հիւզնէնկիզ թաֆսիլաթ իլէ սիւթունլար տօլտուրուեօրլար։ Պունտա՝ գահրամանլըգ՝ վահէթէ, չայեանը հայրէթ ֆէտաքեարլըգ՝ ինսաֆսըզլըղա գարըշմագտա տբր։ Մագթուլլար, մէճրուհլար՝ եիւզլէրճէ տէյիլ, իլլա օն պինլէրճէ հիսապ օլունսուեօր։ Էօլիւլէր՝ պիրիպիրի իւզէրինէ եըղըլմագտա, կէօյիւս կէօյիւսէ իտիլէն մուհարէպէլէրտէ՝ գանլար ագմագտա վէ թօրլարըն կիւրիւլթիւսիւ արասընտան՝ ճան վէրէնլէրին սէսլէրի զայպ օլմագտա տբր։ Էլհասըլ մուհարէպէ քէմալը չիտտէթլէ տէվամ իթմէքտէ տիր։ Եարբմ միլեոն նուֆուսըն, էօմիւրլէրինի հէր չէյէ ֆէտտա իտէրէք, վէ սէվմէք, չալըշմագ վէ սէվկիւլիէրինի թէքրար կէօրմէք իւմիտինտէն վազ կէչէրէք, եէկտիկէրինի թէլէֆ իթմէյէ չալըշըգլարընը ինսան տիւշիւնիւրսէ, իշնարը տէհշէթ իթմէմէք գապիլ տէյիլ տիր։

Մուհարէպէնին պու տէհշէթլի տագըգասընտա Էվրօբատա թէքրար թէվասիւթ վէ սուլհ սէօզլէրի իշիտիլիեօր։ Իքի մուհարիպ տէվլէթլէր արասընտա տօսթանէ թէվասսիւթ իթմէք իւզրէ Էվրօբա գապիտիլէրիյլէ Մէմալիքի Միւճթէմիայը Ամէրիգա պէյնինտէ իճրաի մուխապէրաթ օլունմագտա տբր։ Լաքին իքի թարաֆընն ճէվապը ըէտտի իւզէրինէ, պու տէֆա տախի օ սէօզլէրին հիւքիւմսիւզ գալաճաղընտան գօրգուլուեօր։

Ֆագաթ պու սուլհ սէօզլէրինին գուվվէտէն ֆիիլէ կէլմէսինէ պէքլէմէքլէ պէրապէր, չուրասը պէեան օլունմալը տբրքի, Լիսաեանկ մուհարէպէսի հատտը զաթինտէ թարիխճէ պիւյիւք պիր վուգուաթ օլմուշ տբր։ Հսթթա չրգան ասրընէն պիւյիւք մուհարէպէլէրինտէն ատտ օլունան Իէնա, Մօսգուա, Սատվա վէ Սրտան մուհարէպէլէրինի կէրիտէ պրագմրշ օլան Լիսաեանկ մուհարէպէսինի իյգահ իթմէք

ԿՈՒՐԱՅՈՒ

ԱՆՀԱՅՏ ՄԱՐԴԻԿ ԵՎ ՆՈՐԱՅԻ ՀԱՅԵՐԸ

Ամեն մարդ վիճակներ ունի։ Ամեն մարդ ունի հիշողություններ։ Ամեն մարդ ունի ինչ-որ բան, որ ինքն է։ Ամեն մարդ ունի ինչ-որ բան, որ ինքն չէ։ Ամեն մարդ ունի ինչ-որ բան, որ ինքն է, բայց նաև չէ։ Ամեն մարդ ունի ինչ-որ բան, որ ինքն չէ, բայց նաև է

Սեպտ. 4.— Մարէշալ Օեսմա՝ Լիաօեանկտան իլէրաէ տախի մուհարէպէյէ ակ-վամ իթմէքտէ տիր։

⁂ Պու մուհարէպէյէրտէ Բուսլարտան 5000 վէ Ճաքոնլըլարտան 4000 քիշի թէլէֆ օլմուշ տըր։ Յլս. 29տան պէրի Ճաքոնլըլար 10,000 քիշի գատար թէլէֆաթ վէրմիշլէր տիր։

⁂ Պիրինճի Սիպէրիա ֆըրգասը՝ ժէն. Օգու թարաֆընտան մուհասէրէ օլունմուշ օլուպ, իւմիտսիզ ատտ օլունուեոր։

⁂ Պալթիգ ծովանմասը իյին միւթէահիտլէր թարաֆընտան վէրիլէճէք էրզագ վէ ուտիրէնին իթասը՝ իւշ այ կէրիյէ պըրագըլմըշ տըր։

ՍՕՆ ԽԱՂԵՐԼԷՐ.—Վիէննա 5 սեպտ.— Ժէն. Գուրօշի, Մուգտէն թարիգի իւզէրինէ Ս անթա քէօմիւր մատէնլէրի եա-զընընտա Բուսլարը արգասընտան եէ-թիլէրէք, եօլլարընը քէսմիշ տիր։ Ժէնէ-րալը միւմտիլէյի՝ ժէն. Օրլով ֆըրգասը-նը վուրուպ մանվ իթմիշ, վէ Բուսլարա թէլէֆաթը քիւլլէյէ վէրմիշ տիր։ Ճա-ռանլըլարընն սոլ գօլը՝ Մուգտէնն իլէ Լիաօ-եանկ արտաքնան չըմալը զարպա (Զին) ռազրու իլէրլէմէքտէ տիր։ Ժէն. Գուրօ-բաթքին՝ Զին հուտուտընա սիւրիւլմէք թէլիքէսինտէ պուլունուեոր։

Լոնտրա.— Լիաօեանկտան չէքիլէն թէլէկրաֆլարա նէզարէն, տիւն Ճաքոնլը-լար՝ Լիաօեանկտա գալմըշ օլան Բուս ասաքիրինի կէրի սիւրմիշլէր տիր։

Լոնտրա 6 սեպտ.— Ճաքոն ասաքիրինին պիւյիւք գըսմը Մուգտէն իւզէրինէ եիւ-րիւմէքտէ տիր։ Բուսլար, Լիաօեանկտան ռիւճաթ իստէրէք, Ճաքոն ասաքիրի իլինտէն սիւնկիւ իլէ քէնտիլէրինէ եօլ աչմատա մէճպուր օլմուշլար, վէ 6000 քիշի թէլէ-ֆաթ վէրմիշլէր տիր։ Ժէն. Գուրօքաթ-քին՝ տիմտարլարըն հիւճումընը կէրի սիւր-միշ տիր։

Լիաօեանկտան ալընան պիր թէլէկրա-ֆա կէօրէ, ժէն. Գուրօքի օրտուսը՝ Բուս օրտուսընընն սոլ ճինէթինի թէհտիտ իտի-եոր։ Լիաօեանկտա Ճաքոնլըլարըն թէլէ-ֆաթը 20,000 քիշիտէն զիեատէ օլմուշ տըր։ Բուսլարըն թէլէֆաթը տա քիւլլի-եէթլի տիր։ Ճաքոնլըլարըն Մուգտէնտէ գըշլաեաճաղլարը միւհիմմիլ տիր։

Բոմա 5 սեպտ.— Աժանս Սթէֆանի-նին նէյր իթտիկի պիր թէլէկրաֆա կէօ-րէ, 25,000 քիշիտէն միւրէքքէպ օլան ժէն. Շթաքէլպէրկին օրտուսը՝ Ճաքոնլը-լար թարաֆընտան քեամիլէն մանվ օլմուշ տըր։

Բէթրէսպուրկ.— ժէն. Գուրօքաթքին, տէրնալ քէնտիսինէ 6 ֆըրգա կէօնտէրիլ-մէսինի իշար իյլէմիշ տիր։ Լիաօեանկտա Բուսլարընթէլէֆաթը 30,000, վէ Ճաքոնլը-լարընքի 20,000 քիշի հիսապ օլունուեոր։ Բուս օրտուսը Եէնիթանա եազլաշմըշ տըր։ Օրատա ճէմ օլմազտա տըր։

Ժէն. Շթոսէլին պա թէլէկրաֆ պէլ-տիրտիկինէ կէօրէ, Ճաքոնլըլար, 4 կիւն-տէն պէրի Բօրթ Արթիւր էմրաֆընտա պիր չօգ մուհարէպէ իթմիշլէր տիր։ Ճա-քոնլըլար, տահա կէրի սիւրիւլտիւքլէրի-նի կէօրմէքլէ, չէնրին ճիվարընտա իշղալ իթտիքլէրի քեաֆֆէյի մէվգիլէրի թէրք իթմէքտէ, վէ եալընըզ Բօրթ Արթիւրիւն չըմալը զարպընտա քեային Բալիչանկ մէվ-գիլէրինի մուհաֆազա իյլէմէքտէ տիրլէր։ Օգս. 30տան պէրի Բուսլարըն թէլէֆաթը 3000 վէ Ճաքոնլըլարըն 8000 քիշի օլմուշ տըր։

Լոնտրա 6 սեպտ.— Բուս ասաքիրի Թայչէ նէհրինին սաղ սահիլինի թէրքէ Մուգտէնէ տոզրու չըմալա կիթմիշլէր տիր։ Ճաքոնլըլար՝ Լիաօեանկըն չըմալընտա նէհրի մէզքիւրը կէչէրէ քեանթա մէվգիինէ եազ-լաշմըշլար տըր։ Ժէն. Գուրօքաթքինին էմրի ալթընտա պուլունան Բուս օրտուսընա վուգու պուլան պիր հիւճում, Բուսլար Թարաֆընտան կէրի սիւրիւլմիւշ տիր։

Ճաքոնլըլարըն 40 քիլոմէթրո միսաֆէյէ գատար Մուգտէնէ եազլաշտըգլարընը ա-ժանս Բիւթէր իշար իտիեոր։

Զիֆու.— Մէյտանը հարպտան ալընան թէլէկրաֆլարա կէօրէ, ժէն. Գուրօքինին գոմանտասը ալթընտա պուլունան Ճաքոն օրտուսը Եէնթա չէհրինի իշղալ իթտի-կինտէն, Բուսլար՝ մէզքիւր մէվգիտէն չէքիլմիշլէր տիր։

(Եէնթա չէհրի՝ Լիաօեանկ իլէ Մուգ-տէն արասընտաքի չէմենտրֆէր խաթթը իւզէրինտէ Լիաօեանկըն չըմալընտա քեա-յին տիր։)

Բէթրէսպուրկ.— Բուսիա վէ Ճաքո-նիա մուհարէպէսինին խիթամ պուլմասը հազգընտա մուազզամ տէվլէթլէրտէն պազըլարընն իճրաի թէվասսիւթ իտի-ձէքլէրինէ տաիր միւքէրրէրէն էճնէպի զազէթալարը թարաֆընտան նէշրիյաթտա պուլունուլմասընտան տոլայը Բուսիա մէ-հաֆիլի բէմիյէսինտէ մէզքիւր հավատի-սին տոզրու օլմատըզը պէեան իտիլմէք-տէ, վէ Բուսիա հիւքիւմէթինին՝ միւտա-խէլէ վէ թէվասսիւթ հազգընա՝ մուհա-բէպէնին իպթիտասընտան պէրի թէագիպ իյլէտիկի մէսլէքտէ աէվամ իթմէկէ հէր զէման հազը պուլունտըզը՝ եինէ մէ-հաֆիլի մէզքիւրէտէ թէէմին իտիլմէքտէ տիր։

Բարիզ.— Բէթրէսպուրկտան իշաբ օ-լունտուզունա կէօրէ, Ճաքոնլըլար՝ օգոս-տոսըն 28ինտէն սեպտ-ին 1ինտի կիւնիւ ագշամա գատար Բօրթ Արթիւրիւ թօբա թուրթմուշլար իսկ տէ, հէր թարաֆտան ըիւսկիւրտիւլմիւշլէր տիր։

Բարիզ.— Բէթրէսպուրկտան պիլտի-րիլտիկինէ նէզարէն, ժէն. Սախարով թա-րաֆընտան սոն կիւնլէրտէ Զարա պիր չօգ թէլէկրաֆնամէլէր կէօնտէրիլմիշ իսկ տէ, պունլար էհալիյէ թէպլիղ իտիլմէմիշ տիր։

Բուսլար թարաֆընտան Լիաօեանկտա թօբլար թէրք իտիլտիկի, վէ 16,000 Բուս ասաքէրինին թէլէֆ օլտուղը՝ Բէթրէսպուրկ-տան թէէեիտ օլունուեոր։

ԽՈՒՍՈՒՍԻ ԽԱՂԵՐԼԷՐ.— Գրալ Էտ-վարտ՝ անվալը սըհհիեէսի պէրքէմալ օլա-րաք, Լոնտրաեա ավելթ իթմիշ տիր։

Իսքանիա գրալընընն Բարիզէ սէյեահա-թը՝ կէլէճէք իլք պահարա գալմըշ տըր։

Ալմանիա վէլիի ահտը քրէնսին՝ քրէն-սէս Մէքլէնպուրկ Շըվէրին իլէ նիշանլան-ըզը խապէր վէրիլիեոր։

Ալմանիա իմբէրաթօրը՝ Իթալիա գրա-լընը տիւեիւն մէրասիմինէ պա թէլէկրաֆ տավէթ իթմիշ, վէ գրալը միւշարիլէյի պու տավէթի գապուլ իյլէմիշ տիր։

Ֆրանսա բէյսի վիւքէլասը Մ. Գոնպ, Օքսէրտէ մունիմ պիր նութգ իրատ իյ-լէմիշ տիր։ Միւշարիլէյի՝ միւթէվէլլիֆա Մ. Վալտէք-Բուսոյը ֆէվգէլատէ մէհտ իթ-տիքտէն սոնրա, Վաթիգան իլէ գաթը միւնասէպաթը ոէպէպլէրինի մուֆասսա-լէն իյզահ իթմիշ, վէ քէնտիսի՝ Ֆրիսէ իլէ Հիւքիւմէթին այրըլմասընա թարաֆ-կիր օլտուղընը պէեան իլէ, Մէհլիսի մէ-պուսանընն կէլէճէք տէվրէի իճթիմաընտա, վարիտաթ վէրկիսի վէ ամէլէնին թէգա-յիւտ մասալը մէսէլէլերինտէն սոնրա, Ֆրի-լիսէ իլէ Հիւքիւմէթին այրըլմասը մատ-տէսի հազգընտա իճրաի միւզաքէրաթ օ-լունաճաղընը իլավէթէն տէրմիեան իյլէ-միշ տիր։

Սըրպիանընն՝ եէնի տէմիր եօլ խաթթ-լարը ինշասը վէ տիկէր իհթիեաճաթը իյին 30 միլեոն ֆրանգլըգ իսթիդրազ ագտ իթմէք թատավվուրընտա օլտուղը՝ Վիէն-նատան իշար օլունուեոր։

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Ան. Ցզութիւն թարիգաթը բահիպէ-լէրէնին սէնէլիք Ուխտալարընն թէճատի միւնասիպէթիյլէ, Արհ. Ներսէս Եպիս. Ճն-տոյեան, պիր հաֆթա գատար, Կրթութիւն քարոզլարը վէրմիշ օլուպ, իշպու քարոզ-լարընն խաթիմէսի օլմազ իւզրէ, չըգան բազար կիւնիւ Կ-Բաթրիգ ռիւթպ. Սապ-պաղեան էֆ. հազրէթլէրի՝ Գատըքէօյիւն-տէ միւմարլէյհիւմա բահիպէլէրին եազ-նուհիներ՝ որոնք կրնան մրցիլ գաղղ. դպ-րոցներու չրջանաւարտներու հետ նոյն լե-զուին գործածութեան մասին։ Միևնոյն խնամքով կ'ուսուցանէ նաև կարևոր գի-տութիւններ, առտնին տնտեսութիւն, ձե-ռագործի այլևայլ ճիւղեր, գծագրութիւն, ձեւագիտութիւն և կար։ Իր մեծագոյն պարտքն համարած է ուշադրութեամբ հրա-կել բարոյական դաստիարակութեան, կազ-մել նկարագիրն պարտքի և պատուոյ սերը արծարծելու ոգոց սրտին մէջ։ Կանաւոր դասերն են դաշնակ և դերմաներէն։

Գիշերօթիկներն կը վայելեն մայրենի գուրգուրանք, խղճամիտ հոգածութիւն առողջութեան։ Դպրոցին տրուած Ցայ-տարարութիւնը, որ կը բովանդակէ նաև ընդունելութեան պայմանները, փափաքո-ղաց կը ղրկուի։

Մանրամասն տեղեկութեանց և բա-նակցութեան համար կարելի է դիմել Վար-չութեան Վարժարանիս, ի Զէյմէ փողոց, շաբաթ օրերը մինչեւ կէս օր, իսկ դպ-րոցին վերաբացումէն վերջ, որ տեղի պի-տի ունենայ սեպտ. 6ին, ամէն օր մինչեւ կէս օր։

Միևնոյն դրութեամբ կ'ընթանան նաև Միաբանութեանս Սամաթիայ, Քաղկեդո-նի և Բանկալթիի վարժարանները, որոնց վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 1ին։

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Բերա, 10 Օգոստոս 1904 3—10

ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ ՎԱՐԺ. ՕՐԻՈՐԴԱՑ

ԲԵՐԱ, ԼԱԼԷ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 11

Համազգեաց Օրիորդաց Վարժարանի 1904—1905 դպրոցական տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ 1 սեպտ.։ Վարժարանը նոյն օրը կը բացուի. իսկ դասախօսու-թիւնք կ'սկսին հետեւեալ Երկուշաբթի 6 սեպտ.։ Նորին Երանութիւնն, Ամեն. և Գերերջանիկ Հոգեւոր Տէրն, իւր ծանօթ ուսումնասիրութեամբ և բարեսիրութեամբ հաճած է իւր հայրական հոգածութիւնը նուիրել Վարժարանիս բարոյական և նիւ-թական զարգացման համար, փորձառու և անձնանուէր Ուսուցչական մարմնոյ ձեռնտուութեամբ։ Հոգաբարձութիւնս հաստատապէս կը յուսայ թէ, դպրոցա-կան ներկայ տարեշրջանը յոյժ արդիւնա-ւոր պիտոր ըլլայ աշակերտուհեաց համար։

Վարժարանիս նոր աշակերտուհի ար-ձանագրել տալու փափաքող ծնողք կըր-նան դիմել ի Վարժարանս, վերաբացման թուականէն սկսեալ, և ուղղակի Տեսչու-թեան Տիկնոջ հետ ընդունելութեան պայ-մանաց վրայ տեսակցիլ։

Վարժարանս պատրաստ է նաեւ գիշե-րօթիկ աշակերտուհիներ ընդունիլ յատուկ պայմաններով։

Հոգաբարձութիւն

1—5 ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ ՕՐԴՑ. ՎՐԺ.

ՔԻՐԱԼԸԳ ԱԲԱՐԹԸՄԱՆԱՐ

ՇԻՇԼԻՏԷ ԹՐԱՄՎԱՑ ՃԱՏԷՄԻՆՏԷ

Օսման պէյ կազինօսը իրբիսալինտէ

Գիւշիւք վէ պէօյիւք հէր գրթատա սէ-նէտէ 30 լիրատան 65 լիրայա գատար քի-րալըգ աբարթըմանլար սու իլէ պէրապէր։

Պունլար՝ իսթէնիլտիկի վագթ եէքտի-կէրինէ պիրլէշտիրիլէպիլիր։

Վէ քեաֆֆէյի տախի բօրեազ վէ լօ-տոս թարաֆընա նազը օլուպ, քեաֆֆէյի աբարթըմանլարընն օտալարընտա էլէքթրիգ գամբանալարը մէվճուտ տըր։

Գիւշիւք չօճուգլար իյին օյնամաղա մախսուս վասի պիր մէյտան պուլունուպ, պու մէյտանտա պէօյիւքլէր տախի նէվ պէ նէվ օյունլար իճրա իտէպիլիրլէր։

Իսթէնիլտիկի վագթ աբարթըմանտան տիշարըյա եօլլաերպ, պիր սրբարրյ իթ-տիրմէք իյին, պիյա իւճրէթ պիր ատէմը մախսուս՝ քիրտճըլարընն թահթը էմրինտէ տիր։

Գիրալտամագ արդու իտէն գէվաթը քի-րամ՝ Անանեան էմլաքը գաբուճըրընա միւ-բաճաաթ իթմէյի տիրլէր։ 1—36

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Թէյրիֆաթիի Խարիճիէ մուավինի Հիլմի պէյէ պալէա, Մահքէմէի Իսթինաֆ ազասընտան Թագուոր էֆ·յէ ուլէա սանիսի, Տար իւլ Աճէզէ միւտիրի Աքիֆ պէյէ վէ Տէրիսաատէթ Թիճարէթի Պահրիէ ազասընտան Ռենճեան Մարգար էֆ·յէ միւթէմաիզ, Էրզրում Նուֆուս նազըրը Մէմտուհ պէյէ սալիսէ բիւթպէյէրի թէվճիհ. Քէնդրը միւթէսարրըֆլըզնա՝ Քէրպէյա միւթէսարրըֆլըզնատան միւնֆասըլ Ըէյիս բաշա, Թոգատ միւթէսարրըֆ մուավինլիկինէ՝ Շարքէոյ գայմագամը էսպազը Անասթաշէֆ. Թայեին. Թրապիզոն վիլայէթինէ Զարչանպա գայմագամլըղը՝ Աթինէ գայմագամը Իսմայիլ Հագգը էֆ·յէ, Աթինէ գայմագամլըղը՝ Ահը-Զէյէպի գայմագամը Իսհագ Թէվֆիգ էֆ·յէ, Էսքիշէհիր վիլայէթինէ Ահը-Զէյէպի գայմագամլըղը՝ Վիզէ գայմագամը Ղալիպ պէյէ Թէֆվիզ. Օրման, Մատէն վէ Զիրաաթ նէզարէթի մէքթուպի գալէմի միւտիրի Էմին պէյէ Շնճի Մէճիտի նիշանը իհսան.

⁂ Օրման վէ մատէն նէզարէթի միւֆէթթիշի ումումիսի Բամիդ էֆ·յէ ուլէա էվվէլի, Շէհիր էմանէթի մէքթուպի գաբէմի միւլհազաթ պաշ քեաթիպի Մէհմմէտ Բասիմ պէյէ ուլէա սանիսի, Տար իւլ Աճէզէ տէրս վէ սէնաի նազըրը Պէհրամ Միւնիր պէյէ սալիսէ բիւթպէյէրի թէվճիհ. Ուրֆա միւթէսարրըֆը Նուրի բաշայա Ցիւնճիւ Մէճիտի, Թոգատ ժանտարմա պինպաշը Հիւսէյին պէյէ Ցիւնճիւ Օսմ., Մէքթէպի սէնաիի նէֆիսէի Շահանէ տախիլիէ միւտիրի Ոսկան էֆ·յէ Ցիւնճիւ Մէճիտի նիշանլարը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Թալիմ իշին պիր գըսմը Մէրմէրիս վէ պիր գըսմը Իզմիր լիմանընա կէլմիշ օլան Ինկիլթէրրանըն Պահրը Սէֆիտ ֆիլօսը գումանատանը ամիրալ Սըր Գոմբթըն Տոմվիլ իլէ մէզքիւր ֆիլօտա վիս-ամիրալ Սըր Գոնաթանս վէ ֆիլո էրքեանը զապթաանընտան պազըլարը՝ Զաթը հազրէթի Բատիշահիյէ արզը թաազիմաթ իթմէք իւզրէ, բաղար իրթէսի կիւնիւ Սըրբբայզ վէ Թայն վաքօրլարըյլա լիմանըմըզա վասըլ օլմուշլար տըր։

Եավէրանը Շէհրիեարիտէն Մէքթէպի պահրիէ նազըրը ֆէրիգ Հիւսնի բաշանըն թահթը րիասէթինէ պիր հէյեէթ, մէզքիւր ֆիլօ միւրէթթեպաթընա իլթիֆաթը մախսուսէ օլմագ իւզրէ, թարաֆը Շահանէտէն իհտա պույրուլան նէֆիս չէքէրլէրի Իզզէտտին վաքօրըյլա Իզմիրէ կէօթիւրմիւշ օլուպ, միւշար վէ միւմաիլէյհիւմ տախի Իզզէտտին վաքօրըյլա ավէթ իթմիշլէր տիր։ Սէֆարէթին Իմօճըն նամ մայէթ վաքօրը տախի Այիսթէֆանօս աչըգլարընա գատար իսթիգպալէ կիթմիշ օլտուղու հալտէ, օ տախի պիրլիքտէ ավէթ իթմիշ տիր։ Միւշարէյհիւմ ամիրալլարա վէ էրքեանը զապթանա, Իզմիրտէ պուլունտըգլարը սըրտտա, պա իրատէի սէնիէ վալիի վիլաեէթ թարաֆընտան միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

Լիմանըմըզա մուվասըլէթլէրինտէ, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն մէրասիմի խօշամէտիի իյֆա իթմէք իւզրէ մէմուր պույրուլմուշ օլան եավէրը էքրէմ միւշիր Շաքիր բաշա հազրէթլէրի՝ եավէրանտէն պահրիէ պէն պաշը Բասիխ պէյ իլէ Ըէհպէր իսթիմպօթընա բաքիպէն ամիրալը բաքիպ օլտուղը սէֆինէյէ իսթիգպալէ կիթմիշլէր տիր։

Ամիրալ՝ Շաքիր բաշայը գարշըլաեարագ, սալօնա կիտիլմիշ, վէ Շաքիր բաշա՝ նամը նամիյի հազրէթը Բատիշահիյէ օլարագ ամիրալա բասիմէի խօշամէտիի իյֆա իյլէմիշ տիր։ Ամիրալ պու սուրէթլէ տախի նաիլ պույրուլտըղը իլթիֆաթը Շահանէտէն տօլայը պէեանը չէքքան իթմիշ տիր։

Միւթէագըպէն, Իզզէտտին վաքօրընտա պուլունան Հիւսնի բաշա իլէ գայմագամ Մէհէմմէտ Ալի վէ Մուսթաֆա պէյլէր՝ մէզքիւր սէֆինէյէ կէլէրէք, Շաքիր բաշա, ամիրալա, Տէրիսաատէթտէ պուլընտըգլարը միւտատէթճէ միւշարիլէյհ Հիւսնի բաշա իլէ միւմաիլէյհիւմ Մէհէմմէտ Ալի, Մուսթաֆա վէ Բասիխ պէյլէրին միհմանատար թայեին պույրուլտըգլարընը պէեան իյլէտիքտէն սօնրա, Ըէհպէր իսթիմպօթընա բաքիպէն ավէթ, վէ տօղրուճա Մապէյնի Հիւմաեունա աղիմէթ իթմիշ տիր։

Ամիրալ, բաղար իրթէսի կիճէսի, բաքիպ օլտուղու սէֆինէտէ գալմըշ վէ վիսամիրալ իլէ էրքեանը զապիթան՝ բաղար իրթէսի ագչամը սաաթ 12 բատտէլէրինտէ Տօլմա-պաղչէ ըրխթըմընա չըգարագ, ըիւքիպլէրինէ թախսիս գըլընան Խաս-ախըր արապալարըյլա Բէյրա Բալլաս օթէլինէ կիթմիշլէր վէ օրատա գալմըշլար տըր։

Սըրբբայզ վէ Թայն սէֆինէյէրինին լիմանըմըզա մուվասըլէթլէրինտէ, Օսմ. գարաղօլ սէֆինէսիյլէ տիկէր Օսմանը սէֆինէյէրի թարաֆընտան մէրասիմի իհթիրամիյէ իյֆա իսիլմիշ վէ Լիման ռիեասէթինտէն վէ մէզքիւր սէֆինէյէրտէն մէմուրիյնի մախսուսէ՝ ամիրալըն բաքիպ օլտուղը սէֆինէյէ կիտէրէք, ըէսմը խոշամէտիյի պէեան իթմիշլէր տիր։

Ինկիլթէրրա սէֆիրիյլէ սէֆարէթին պաշ թէրճէմանը, պաշ քեաթիպի վէ ատթաշէ նավալը տախի ամիրալա ըէսմի խոշամէտիյի իյֆա իյլէմիշլէր տիր։

Ամիրալ իլէ մայէթի էրքեանը, չէհրիմիզտէ պուլունտուգլարը միւտատէթճէ ըիւքիպլէրինէ Մէսէրրէթ վէ Զիյնէթ իսթիմպօթլարը թախսիս գըլընընը կիպի, իգթիղա իտէն էրզագ վէ սաիրէնին տախի իթասը խուսուսընա ֆէրման պույրուլմըշ տըր։

Տիւն Ինկիլթէրրա սէֆիրի թարաֆընտան թարապիա սէֆարէթխանէի սէյֆինատէ ամիրալը՝ չէրէֆինէ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ, վէ պունտա միւշարէյհիւմ միհմանտարլարը իլէ սէֆարէթին էրքեաը մէմուրիյնի տախի հազը պուլունմուշլար տըր։

Բէյրա—Բալլաստ էնմիշ օլան տիկէր իքի ամիրալ իլէ պազը էրքեանը զապիթան, տիւն, Խաս-ախըր արապալարընա բաքիպէն, միհմանտարլարը իլէ պիրլիքտէ Տօլմա—պաղչէ սէրայընը զիեարէթ իթմիշլէր, վէ օրատան Քեազըխանէյէ գատար պիր թէնէզզիւհ իճրա իյլէմիշլէր տիր։

—Տիւն, Ալմանիա վէ Եունան սէֆիրլէրի սատրազամ հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Ալմանիա սէֆիրի՝ Խարիճիէ նազըրը հազրէթլէրիյլէ տախի միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Զըգան ճումա կիւնիւ Պիւյիւքտէրէ չայըրընտա պիւյիւք պիր աթ եարըշը վուգու պուլմուշ տըր։ Պու աթ եարըշը, թահթը հիմաեէյի մուֆախխամայը հազրէթի Շէհրիեարիտէ իճրա օլունուպ, պու պապտէ պազը սիւֆէրա իլէ տիկէր պազը զէվաթտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն պու իյէ նէզարէթ իթմիշ տիր։

Իշպու աթ եարըշընտա, Պօղազ իչի, Մօտա վէ Ատալարըն միւթէպէրանը, էզճիւմէ Բուսիա, Ինկիլթէրրա, Իթալիա, Ամէրիգա, Ֆիլէմենք, Պէլճիգա, Իսվէճ-Նօրվէճ սէֆիրլէրի, Ֆրանսա մասլահաթկիւզարը վէ տիկէր սէֆարէթլէրին մէմուրլարը, Աբրահամ բաշա, Սէլիմ Մէլհամէ բաշա, Նաուֆ բաշա, Նուրի պէյ, Հագգը պէյ, Տիլպէր Զարեհ էֆ. վէ զէվճէսի, եավէրանը Շահանէտէն Ահմէտ Շէվքէթ բաշա, Բիւշրի բաշա վէ սաիր զէվաթ վէ պազը միւթէպէրան գաբընլարը վէ գըզլարը, միւքէմմէլ թուալէթլէր իլէ հազը պուլունմուշլար տըր։ Տօգուզ եարը իճրա օլունմուշ, վէ պազը պէյկիրլէր միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշլար տըր։

—Զըգան բաղար կիւնիւ Պիւյիւք-Ասատա Բումլարըն եէթիմխանէսինտէ, հաբլաթը՝ մէզքիւր եէթիմխանէ մէնֆաաթը-նա օլարագ պիր կիւզէլ գօնսէր վէրիլմիշ, վէ 600 լիրա գատար հասըլաթ օլմուշ տըր։

—Համիտիէ չօճուգլար խասթախանէսինին թարիխի թէէսսիսի օլան 1315 սէնէի մայիսինէն 1319 սէնէսի փետրվարը սօնունա գատար մէզքիւր խասթախանէտէ 4501 խասթա գայրրլմըշ վէ 69,839 գատըն վէ չօճուգ՝ աթըպպաճա մուայեէնէ իսիլմիշ տիր։

—Պէյօղլու Ճատտէի քէպիրինին կէնիշլէթիլմէսի զրմնընտա Դումպարաճը սօգաղընտան Բօսթա սօգաղընա գատար իսթիմլաք օլունան պինալարըն պէտէլաթը Ալթընճը տաիրէի պէլէտիէ թարաֆընտան սահիպլէրինէ թէէտիէ իսիլմիշ տիր։

—Միտիլլիտէն լիմանըմըզա կէլտիկինի եազտըզըմըզ հարպ սէֆինէլէրիյլէ պերաակը Օսմանը եէնի հարպ սէֆինէլէրինին միգատարը 6եա պալիզ օլտուղընը վէ պունլարըն լիմանա կիւզէլ պիր մէնզարէ քէպ իթտիրութլէրինի, վէ էլեէվմ տօնանմայը Հիւմաեունը՝ քիւրրէի արզտա մէվճուտ օլան պիրինճի սընըֆ ֆիլօլարա ըէգաապէթ իսթէճէք պիր բպտտէյի պուլտուղընը Լ. Հէրալտ ղազէթասը եազմըշ տըր։

—Ճումա իրթէսի կիւնիւ Ռուսիա վէ Եունան սէֆիրլէրի՝ Սատրազամ վէ Խարիճիէ նազըրը հազարաթըյլա կէօրիւշմիւշլէրտիր։

—Բաղար իրթէսի կիւնիւ Ավսթրիա, Ինկիլթէրրա, Իթալիա, Պէլճիգա վէ Ռումանիա սէֆիրլէրի իլէ Ֆրանսա մասլահաթկիւզարը վէ Պուլկար գաբու քէթխիւտասը՝ Սատրազամ հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Պէլճիգա սէֆիրլէրի վէ Ֆրանսա մասլահաթկիւզարը՝ Խարիճիէ նազըրը հազրէթլէրիյլէ տախի կէօրիւշմիւշլէր տիր։

—Ճումա կիւնիւ սէլամլըգ ըէսմի ամիլինտէ հազը պուլունտուգլարընը եազտըզըմըզ Իզմիր Լաթին սէրբիսգօբսը Մօնս. Մարէնկո իլէ Նագսօս Լաթին սէրբիսգօբսը Մօնս. Գամասէյ վէ Բաբա հազրէթլէրինին Աթինա վէքիլի Մօնս. Բալէօլօկ՝ մազհարը թալթիֆաթը Շէհրիեարի օլմուշլար տըր։

—Հիճազ սէմիր եօլու խաթթընտա չալըշան մէմուրլարա մախսուս պա իրատէի սէնիէ պիր թէգաեիւտ սանտըղը թէէսսիս օլունմուշ տըր։

—Ճիւլուսը Հիւմաեունա միւսատրֆ օլան չըգան բէնչէնպէհ կիւնիւ, Սատրազամ հազրէթլէրինին իլքի քիւչիւք էվլատընըն սիւննէթ տիւեիւնլէրի իճրա իտիլմիշ, վէ թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն հէր պիրինէ պիրէր մուրասսա սաաթ իհսան պույրուլմուշ տըր։

—Ավսթրիա սէֆիրի՝ ճումա իրթէսի կիւնիւ պիր թէրճէման իլէ Ֆէնէրէ կիտէրէք, Ռում բաթրիկի էֆ. իլէ կէօրիւշմիւշ տիւր։

—Պունտան 20 սէնէ էվվէլ եաբըլմըշ օլան թահրիրի նուֆուս միւքէմմէլ օլմաբըլընտան, պա իրատէի սէնիէ, Տէրիսաատէթտէ վէ վիլայէթլէրտէ եէնիսէն թահրիրի նուֆուս իճրա իտիլէճէք տիր։ Պուրա վէ թաշրալար իչին գօմիսիօնը մախսուսլար թէշքիլ օլունմագտա տըր։

—Պուլկար էմարէթինին եէնի պիր իսթիգրազ ագտ իթմէք թասավվուրընտա պուլունտուղը՝ Պուլկար բէյիսի վիւքէլասը թարաֆընտան թէշքիլ իտիլմիշ տիր։

—Իսվէճ-Նօրվէճ հիւքիւմէթի թարաֆընտան Պապը Ալի հուգուդ միւշավիրի Նորաաունկեան Դաբրիէլ էֆ. հազրէթլէրինէ վէրիլէն 1ինճի ռիւթպէտէն էթուալ Բօլէր նիշանընընը գապուլինէ միւսատաէի սէնիէ էրզան պույրուլմուշ տըր։

—Բաղար կիւնիւ Գումգաբուտա էրմէնի բաթրիկխանէսի սօգաղը քէօշէսինտէ պիր սիմիթճի ֆուրունընտան եանկըն զուհուր իթմիշ իսէ տէ, ֆուրունըն մէրտիվէն վէ սաիրէսի զըսմէն եանտըգտան սօնրա, սէօնսիւրիւլմիշ տիւր։

—Ճումա կիճէսի Կէյվէ չարշըսընտան եանկըն զուհուր իտիպ, չարշընընը էն կիւզէլ գըսմընտա 40-50 տիւքքեան, գահվէխանէ վէ սաիրէ միւհիմմէրէգ օլմուշ տըր։ Զարարընը միգտարը 6-7000 լիրա հիսապ օլունուեոր։

—Իզմիրա Տիւեունը ումումիէ միւֆիրինին օղլու, կէչէնլիտէ էշգընա թարաֆընտան գաթլ իտիլմիշ տիր։ Գաթիլէր տէրաէսթ օլունմուշ տըր։

—Մըսրըտա Զակազիկէ չըլան բաղար կիճէսի տէհշէթլի պիր ճինայէթ վուգու պուլմուշ տըր։ Շէհրլէ քի, մէճճուլ պիր չախս, մատամ Պէնէթթի իսմինտէ պիր էպէնին էվինէ կիճէ վակթը կիրիպ, էվվէլա անընը պէսլէմէսինի եաթաղը իչինտէ թէլէֆ իթմիշ, վէ պիչարէնին ֆիղանու ֆէրեաաը իւզէրինէ մատամ Պէնէթթի կէլտիկինտէ, գաթիլ՝ պունուն տախի իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, գամա իլէ իքի եէրինտէն թէէրիքէլիճէ եարալամըշ տըր։ Մատամ Պէնէթթինին պաղրըշլարընը իչիտէրէք գօմշուլար եէթիշմիշլէր իսէ տէ, գաթիլ ֆիրար իթմիշ օլուպ, զապթաճա էսէրի պուլունամամըշ տըր։ Մատամ Պէնէթթի, իսթիճվապընտա, գաթիլէրին իքի քիչի օլտուգլարընը պէեան իյլէմիշ տիր։ Պիր զէմանտան պէրի մէզպուրէ, իթալիայա կիթմիշ օլան զէվճինտէն այրը եաշամագտա օլուպ, սօն վագթլարտա զէվճի քէնտիսինէ մէքթուպլար եազարագ, թէհտիտէն բարա իսթէմիշ տիր։

—Սէլանիք եագընընտա Կրատօպոն քէօյիւնտէ տախի կէչէնլէրտէ իւչ քիչի գաթլ իտիլմիշ տիր։ Պիր գաչ էշխասը մուզիրրէ, կիճէլէյին պիր էվէ կիրիպ, կէնճ պիր Ռում գաաբըրյա իքի էվլատընը թէլէֆ իթմիշլէր տիր։ Քէօյիւն զէնկինլէրինտէնօլան գաաբընն զէվճինի տախի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, մէրգում քէնտիսի գուրթարապիլմիշ տիր։ Ճանիլէրատէն պիր գաչը թուութուլմըշ տըր։

—Ճումա իրթէսի կիւնիւ Գալաթասա Եիւքսէք գալաբրըմ թարաֆընտա Բըրգնիկլի Նազարէթ աղանըն օղլու, տիկէր պիր չօճուգ իլէ պէրապէր թարացալարընընն իւզէրինտէքի ասմատան իւզիւմ գօբարըրքէն, մուվազէնէսինի զայպ իտէրէք սօգաղա տիւշմիւշ, վէ 3.4 սաաթ սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Բաղար կիւնիւ Եօրկի իսմինտէ պիր սէրսէրի, Քեազըխանէյէ Սիլահտար-աղատա սուեա տիւշիւպ պօղուլմուշ տըր։

—Եէնի-գաբու սէքէնէսինտէն Խրիսթիկ իսմինտէ պիր էրմէնի գըզը՝ կէչէն կիւն Ազապ-գաբու քէօբրիւսինտէն քէնտիսինի սէնիզէ աթմըշ իսէտ, զուրթարըլմըշ տըր։ Մէզպուրէնին պու հարէքէթի մէյեուսանէսի՝ ալէագա նէթիճէսի իմիշ։

—Նայիպլէր մէքթէպի թալէպէսինտէն օլուպ, էրզպաղը ֆէսատատան օլան Սալիհ պին Թահսին, վէ բօլիսլիքտէն թարտ իտիլէն Իպրահիմ էֆէնտի հագգընտա Մահքէմէի ճինայէթտէն, պիրինճիսի իչին վէրիլէն 4 վէ իքինճիսի իչին վէրիլէն 3 սէնէ քիւրէք ճէզալարը, Մահքէմէի թէմիեիզճէ թաստիգ գըլընմըշ տըր։

—Կէչէն սապահ Սամաթիա սահիլինատէն պիր նաշ պուլունմուշ տըր։ Պու պիչարէ, իքի հաֆթա էվվէլ տէնիզ համամընտան պալըգ թուութմագտա օլան պալըգճը Եօրկինին նաշը օլտուղը անլաշըլմըշ տըր։

—Էվվէլքի կիճէ սապահա գարշը Հէյպէլի-Ատատա եանկըն զուհուր իտիպ, 6-7 խանէ եանմըշ տըր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԴԱՍԸ

1904 սեպ. տէ վատէսի խիթամ պուլան 29 նուամբրօլը գուբօնրն վէ քէզա 1904 օգոստոս 1)14 գուրա քէշիտէսինտէ ամօրթի օլան100տէ 4 ֆիզլի Օսմ. Գօնսօլիտէ Թահվիլաթընրն պէտէլի՝ սեպտ. 1(14տէն իթիբարէն Օսմանլը պանգասընրն Բարիզ, Լօնտրա վէ Իսթամպօլ կէչէլէրինտէ վէ քէզա Պէրլինտէ Մ. Պլայխրոտէր վէ Ֆրանգ ֆորթ սիւր Մայնտա Պէթման պիրատէրլէրի պանգալարընտան թէէտիէ օլունաճաղը՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ ատատալընա իլան օլունուեոր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Թէվֆիտ իսիլմիշ էսհ. ումումի 94 11
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի ֆր. 121 62